

UNIVERSITATEA “TIBISCUS” DIN TIMIȘOARA
FACULTATEA DE PSIHOLOGIE

FIȘA DISCIPLINEI
“PSIHOLOGIA RELIGIEI”

Anul universitar
2023- 2024

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA TIBISCUS din TIMIȘOARA
1.2. Facultatea	PSIHOLOGIE
1.3. Departamentul	PSIHOLOGIE
1.4. Domeniul de studii	Psihologie
1.5. Ciclul de studii	Licență – 3 ani
1.6. Programul de studii/Calificarea	Psihologie / Psiholog

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	PSIHOLOGIA Religiei					
2.2. Titularul activității de curs	As. univ.dr. Todea Adina					
2.3. Titularul activității de seminar	As. univ. dr. Todea Adina					
2.4. Anul de studiu	III	2.5. Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei Disciplină opțională

3. Timpul total estimat

3.1. Numărul de ore pe săptămână	3	din care 3.2. curs	2	3.3. seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	36	din care 3.5. curs	24	3.6. seminar/laborator	12
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după suport de curs, bibliografie și notițe					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platforme electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					8
Tutoriat					2
Examinări					4
Alte activități					2
3.7. Total ore studiu individual					36
3.8. Total ore pe semestru					72
3.9. Numărul de credite					3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	-
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	-

6. Competențe specifice acumulate

6.1. Competențe profesionale	Identificarea și analiza relațiilor dintre individ și instituțiile religioase, respectiv credințele religioase și gestionarii religiei Explicarea comportamentului uman în context religios Formarea abilităților academice necesare pentru formularea ideilor de cercetare Identificarea problemelor de natură religioasă
6.2. Competențe transversale	Aplicarea metodelor de cercetare a comportamentului religios

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general al disciplinei	Să ofere noțiuni și explicații generale, pentru a înțelege abordarea psihologică a fenomenelor religioase; interferențele psihologie-religie, psihoterapie-religie. Să familiarizeze cursanții cu terminologia specifică și cu metodele de cercetare ale psihologiei religiei.
7.2. Obiectivele specifice	Să dobândească cunoștințele necesare pentru: a înțelege și descrie principalele concepte, paradigme utilizate în psihologia religiei. Să dovedească abilitatea de a identifica probleme-cheie pentru cercetarea și practica psihologică, capacitatea de a elabora un referat științific de complexitate medie, pe baza principalelor paradigme și teorii psihologice însușite. Să arate responsabilitate și autonomie, prin capacitatea de a lucra independent (eventual cu o minimă îndrumare) pentru obținerea informațiilor, cu strategii de muncă riguroasă, eficientă, cu punctualitate și răspundere personală.

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
<i>Cap. 1. Scurt istoric al disciplinei. Specificul metodologic al abordării științifice a fenomenului religios.</i>	prelegerea interactivă, învățarea dirijată, conversația euristică	2 ore
<i>Cap. 2. Religie, religiozitate, conștiință religioasă, implicații psihologice și sociale. Raporturile cu conștiința familiară/comunitară și cu comportamentul prosocial.</i>	prelegerea interactivă, învățarea dirijată, conversația euristică	2 ore
<i>Cap. 3. Evoluția și accentele religiozității în raport cu evoluția ontogenetică personală (din perioada prenatală până în pragul morții) și cu tipurile de personalitate</i>	prelegerea interactivă, învățarea dirijată, conversația euristică, învățarea prin descoperire, exemplificarea,	2 ore
<i>Cap. 4. Reprezentări ale divinității și implicațiile psihologice ale acestora</i>	prelegerea interactivă, învățarea dirijată, conversația euristică	2 ore
<i>Cap. 5. Percepții asupra vieții și morții/experiențe religioase/practici religioase și implicațiile lor psihologice.</i>	prelegerea interactivă, învățarea dirijată, conversația euristică, exemplificarea, studiul de caz	2 ore

<i>Cap. 6. Religia în psihanaliză</i>	prelegerea interactivă, conversația euristică, învățarea prin descoperire, lectura activă	1 oră
<i>Cap. 7. Religia în psihologia existențială și în fenomenologie</i>	prelegerea interactivă, conversația euristică, învățarea prin descoperire, lectura activă	2 ore
<i>Cap. 8. Religia în psihologia transpersonală și în alte curente</i>	prelegerea interactivă, conversația euristică, învățarea prin descoperire, lectura activă	2 ore
<i>Cap. 9. Utilizarea conceptelor și practicilor religioase în psihoterapie. Exemplificare pe psihoterapia integrativă.</i>	prelegerea interactivă, conversația euristică, învățarea prin descoperire, lectura activă	2 ore
<i>Cap. 10. Raportul între bolile spirituale și bolile psihice</i>	prelegerea interactivă, învățarea dirijată, conversația euristică, învățarea prin descoperire, exemplificarea, studiul de caz	2 ore
<i>Cap. 11. Zone de interferență. Raporturi între activitățile terapeutice religioase și cele psihoterapeutice. Psihoterapia ortodoxă.</i>	prelegerea interactivă, învățarea dirijată, conversația euristică,	2 ore
<i>Cap. 12. Toleranță versus radicalism religios/antireligios</i>	prelegerea interactivă, învățarea dirijată, conversația euristică, învățarea prin descoperire, exemplificarea, studiul de caz	1 oră
<i>Cap. 13. Rolul valorilor religioase. Specificități etnice și culturale în societatea contemporană.</i>	prelegerea interactivă, învățarea dirijată, conversația euristică, învățarea prin descoperire, exemplificarea,	2 ore

8.2. Seminar/laborator	Metode de seminarizare	Observații
1. Abordarea religiei în diverse paradigme din psihologie	brainstorming, învățarea prin descoperire, lectura activă, învățarea în echipă,	2 ore
2. Valorificarea conceptelor/ practicilor/ experiențelor/ credințelor religioase în diverse școli de psihoterapie	învățarea prin descoperire, lectura activă, învățarea în echipă, problematizarea	2 ore
3. Sănătatea și boala psihică. Manifestări ale bolii psihice în interpretare religioasă și devianțele cu fundal religios.	brainstorming, brainwriting, lectura activă, învățarea în echipă, problematizarea, studiul de caz	2 ore
4. Curente religioase contemporane și specificul lor psihologic.	învățarea prin descoperire, lectura activă, învățarea în echipă, problematizarea	2 ore
5. Toleranță și radicalism religios. Liderii religioși devianți.	învățarea prin descoperire, lectura activă, învățarea în echipă, problematizarea	2 ore

6. Iertarea, recunoștința, iubirea, generozitatea, asumarea de sine, ca valori religioase utilizate în coping.	învățarea prin descoperire, lectura activă, învățarea în echipă, studiul de caz	2 ore
<p>Bibliografie selectivă principală:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Argyle, M. (2000). <i>Psychology and Religion. An Introduction</i>. London: Routledge. 2. Corbett, L. (2001). <i>Funcția religioasă a psihicului</i>. Ed. IRI; 3. Durkheim, E. (1995). <i>Formele elementare ale vieții religioase</i>. Ed. Polirom; 4. Eliade, M., Culianu, P. (1993). <i>Dicționar al religiilor</i>. Ed. Humanitas; 5. Florian, M. (1993). <i>Misticism și credință</i>. Ed. Minerva; 6. Golu, P. (1989) <i>Premise psihoantropologice și socialpsihologice ale analizei fenomenului religios, în Omul, ființă supremă</i>, București, Ed. Militară; 7. Hood, R.W., Hill, P.C., & Spilka, B., (2018) <i>The psychology of religion - an empirical approach</i>. 5th edition. New York: The Guilford Press. 8. Leeming, D. A., Madden, K., & Marlan, S. (eds.). (2010). <i>Encyclopedia of Psychology and Religion</i>. Springer: New York. 9. Loewenthal, K. M. (2015). <i>The psychology of religion</i>. Oxford University Press: Oxford, UK. 10. Manoussakis, J. P. (2019). <i>Dumnezeu după metafizică: O teologie estetică</i>, Ratio & Revelatio, 2019 11. Masters, K., (2010), <i>The Role of Religion in Therapy: Time for Psychologists to Have a Little Faith?</i>, <i>Cognitive and Behavioral Practice</i>, vol 17, p.393-400 12. Mânzat, I. (1997). <i>Psihologia credinței religioase. Transconștiința umană</i>. Ed. Științifică și Tehnică. 13. Paloutzian, R. F., & Park, C. L. (eds.) (2004). <i>Handbook of the psychology of religion and spirituality</i>. New York, London: Guilford Press 14. Popescu- Neveanu, P., Dăculescu, P. (1989) <i>Psihologia religiei și religiozității, în Omul, ființă supremă</i>, București, Ed. Militară; 15. Răducan, R. (2006). <i>Implicații etice în cercetarea socială a fenomenelor religioase</i>. Analele Universității Tibiscus Timișoara. Seria Psihologie. 2006. volumul XIII. 16. Richards, P. S., & Bergin, A. E. (Eds.). (2014). <i>Handbook of Psychotherapy and Religious Diversity</i>. American Psychological Association. http://www.jstor.org/stable/j.ctv1chs2cx 17. Roco, M. (1996). <i>Religie și toleranță, Cercetări empirice naționale și transnaționale</i>, în revista <i>Psihologia</i>, nr. 2/1996. Ed. Știință și Tehnică. 18. Seybold, K.S., Hill, P.C, (2001), <i>The role of Religion and Spirituality in Mental and Physical Health</i>, <i>urrent Directions in Psychological Sciences</i> 10 (1):21-24 19. Todea, A. (2013). <i>Elemente de Hristoterapie</i>. Ed. Noul Scrib. Arad. 20. Ugrinovici, D.M. (1976) <i>Obiectul psihologiei religiei și locul ei în sistemul științelor</i>, în <i>Psihologia religiei</i>, București, Ed. Științifică și Enciclopedică. <p>Bibliografie selectivă secundară</p>		

21. Beck, U. (2010). *A god of one's own*. Cambridge: England. Polity.
22. Belzen, J. A. (2010). Psychology of religion: Perspectives from cultural psychology. *Mental Health, Religion & Culture*, 13, 329-347.
23. Bologa, L. (1930) *Psihologia vieții religioase. Contribuții la studiul structurii și evoluției vieții religioase individuale pe bază de cercetări statistice.*, Cluj, Ed. Cartea Românească;
24. Boyatzis, C. J., Dollahite, D. C., & Marks, L. D. (2006). *The family as a context for religious and spiritual development in children and youth*. In E. C. Roehlkepartain, P. E. King, L. Wagener, & P. L. Benson (Eds.), *The handbook of spiritual development in childhood and adolescence* (pp. 297-309). Thousand Oaks, CA: Sage.
25. Chatters, L. M., & Taylor, R. J. (2005). *Religion and families*. In V. L. Bengtson, A. C. Acock, K. R. Allen, P. Eisenstadt, S. N. (Ed.). (1973). *Post-traditional societies*. New York: Norton.
26. Elkind, D. (1964). *Age-changes in the meaning of religious identity*. *Review of Religious Research*, 6, 36-40.
27. Erikson, E. H. (1968). *Identity, youth, and crisis*. New York: Norton.
28. Inglehart, R., & Baker, W. E. (2000). *Modernization, cultural change, and the persistence of traditional values*. *American Sociological Review*, 65, 19-51.
29. King, P. E., & Furrow, J. L. (2004). *Religion as a resource for positive youth development: Religion, social capital, and moral outcomes*. *Developmental Psychology*, 40, 703-713.
30. Lopez, A. B., Huynh, V. W., & Fuligni, A. J. (2011). *A longitudinal study of religious identity and participation during adolescence*. *Child Development*, 82, 1297-1309.
31. Masters, K.S., Spielmans, G.I. (2007). *Prayer and health: review, mwta-analysis and research agenda*, *Journal of Behavioral Medicine*, 30(4):329-338.
32. Norris, P., & Inglehart, R. (2011). *Sacred and secular. Religion and politics worldwide* (2nd ed.). New York: Cambridge University Press.
33. Oser, F. K., Scarlett, W. G., & Bucher, A. (2006). Religious and spiritual development throughout the lifespan. In R. M. Lerner (Ed.), *Handbook of child psychology: Vol. 1. Theoretical models of human development* (6th ed., pp. 942-998). Hoboken, NJ: Wiley..
34. Rokeach, M. (1969). *Value systems and religion*. *Review of Religious Research*, 11, 2-23.
35. Saroglou, V., Delpierre, V., & Dernelle, R. (2004). *Values and religiosity: A meta-analysis of studies using Schwartz's model*. *Personality and Individual Differences*, 37, 721-734.
36. Schwartz, S. H., & Huismans, S. (1995). Value priorities and religiosity in four Western religions. *Social Psychology Quarterly*, 58, 88-107.
37. Shreve-Neiger, A.K., Edelstein, B.A. (2004). *Religion and anxiety: A critical review of the literature*, *Clinical Psychology Review* 24 (2004): 379-397
38. Szekely, D. R., & Miu, A. C. (2016). *Bridging cognition and emotion in moral decision making: role of emotion regulation*. In M. L. Bryant (ed.), *Handbook on Emotion Regulation: Processes, Cognitive Effects and Social Consequences*. , New York: Nova Science.

39. Szekely, R. D., Opre, A., & Miu, A. C. (2015). *Religiosity enhances emotion and deontological choice in moral dilemmas. Personality and Individual Differences*, 79, 104-109.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Invitați din zona psihologiei clinice și ai psihoterapiei, pentru a împărtăși propriile experiențe în legătură cu abordarea temelor religioase în psihologie și practica clinică.
Invitați ai cultelor, asociațiilor și instituțiilor cu potențial de angajatori pentru absolvenți.
Participarea la workshopuri, seminarii, conferințe, pe tematici specifice sau asociate, publicarea de articole.

10. Evaluare

Tip de activitate	10.1. Criterii de evaluare	10.2. Metode de evaluare	10.3. Pondere din nota finală
10.4. Curs	Calitatea răspunsurilor la examenul oral (evaluarea finală)	Examen scris	50 %
10.5. Seminar/laborator	Calitatea răspunsurilor la lucrările practice (teme / referate / eseuri) și de verificare	Referate, prezentare, studii de caz	50 % Nota finala va fi media celor două note.
10.6. Standard minim de performanță			
Stăpânirea termenilor științifici, specifici disciplinei, utilizarea lor în contexte discursive orale și în redactarea de texte. Stăpânirea regulilor de citare APA și de redactare a unui referat Realizarea unei cercetări proprii pentru o temă dată în domeniul psihologiei religiei. Evaluarea fundamentării empirice și științifice a unui proiect, utilizarea tehnicilor de argumentare, de cercetare. Rezolvarea unei situații / probleme bine definite, de complexitate medie, în domeniul psihologiei religiei. Notarea cu minim 5 atât la curs cât și la seminar.			

Data completării
22.09.2023

Semnătura titularului de curs
As. univ. dr. Todea Adina

Semnătura titularului
As. univ. dr. Todea Adina

Data avizării în departament

29.09.2023

Semnătura directorului de departament